

Професионалната отчетност означава спазване от страна на работещите в статистиката на набор от правила и практики от професионално естество (технически и етични), които са характерни за отрасъла и се установяват от него. Демократичната отчетност е свързана с наличието на пряка връзка между официалната статистика и обществото.

Настоящият документ има за цел да опише отделните форми на отчетност, които имат отношение към официалната статистика като структура в системата на публичната администрация. По-конкретно в документа е направен анализ на съдържанието, механизмите, критериите за оценка на административната, професионалната и демократичната отчетност и последствията от прилагането на тези форми на отчетност. Направен е опит да се представи международна перспектива по темата, но също така са предоставени данни за българската практика по отношение на осигуряването на повече прозрачност и отчетност на официалната статистика, както в административно, така и в професионално отношение, като в същото време се запазва професионалната автономия и свобода. Документът има следната структура. В раздел 1 са описани традиционните форми, механизми за реализация и последствия на административната отчетност, основана главно на законови и конституционни разпоредби. Раздел 2 е посветен на прозрачността на процеса на определяне на приоритети-

те в областта на статистиката. В раздел 3 е разгледана и анализирана професионалната отчетност, а раздел 4 е посветен на отчетността, разглеждана като пряка връзка между официалната статистика и обществото. Заключителният раздел съдържа обобщение на поуките от действията за повишаване на отчетността в националните статистически органи, предприети през годините, които могат да бъдат полезни на други страни и техните национални статистически служби.

Административна отчетност

Административната отчетност има две измерения - вертикално и хоризонтално. В своето вертикално измерение административната отчетност се изразява в йерархично отношение, което обвързва националната статистическа служба с по-висшестояща институция - в общия случай това е парламентът, министър-председателят или министър, в зависимост от конкретната нормативна уредба, действаща в дадена страна. В своето хоризонтално измерение административната отчетност обвързва националната статистическа служба с потребителите на статистическата информация, както и с други външни надзорни и контролни органи, определени да изпълняват такива функции, като например национални статистически съвети, одитни органи, „омбудсмани” и т.н.